روان‌شناسی

محتوای ویژهٔ کتاب

- مفاهیم آموزشی
- پاسخ به تمام پرسش‌های کتاب درسی
- ✪ موارد مهم و سؤال‌های امتحانی
- نکته
- ارزشیابی مستمر همراه با پاسخ و بارم‌بندی
- جدول بودجه‌بندی
- آزمون‌های پایانی دی و خرداد همراه با پاسخ و بارم‌بندی

فایده‌های کتاب

حتماً دوست دارید یه روزی یه روان‌شناس عالی، یه اقتصاددان خوش‌فکر یا یه وکیل فعال باشید، اما نگرانید که چطور می‌تونید این همه کتاب شبیه اما متفاوت رو بخونید؟ چطور می‌تونید که منطق فلسفی داشته باشید و غم اقتصاد جامعه رو نخورید و تاریخ و جغرافی رو توی سرتون فرو کنید. جوابش یه معلم همه فن حریفه به اسم دروس طلایی که حاضره همه جا بهتون کمک کنه. برای هر درسی یه درسنامهٔ خلاصه و کامل و حاضر و آماده داره و سؤالای منبع‌دار. حتی تا کنکور همراهتونه و توی ارزشیابی و آزمونای آخر درساش تست‌های منبع‌دار داره. اون حتی به جای شما هم مسائل رو بررسی و تحلیل کرده. می‌بینید حالا به جای نگرانی می‌تونید این خشتا رو دونه دونه صاف بچینید و به ثریا برسید.

درس ۱: روان‌شناسی: تعریف و روش مورد مطالعه

مفاهیم آموزشی

۱- مقدمه

روان‌شناسی به سؤالات انسان در مورد رفتار و فرایندهای روانی پاسخ‌های علمی، دقیق و معتبر می‌دهد.

۲- منابع کسب آگاهی و معرفت

۱) عقل: استفاده از روش‌های فلسفی و استدلال‌های منطقی و ...
۲) شهود و دریافت درونی
۳) استناد به وحی، آیات الهی، سخن و عمل بزرگان دین
۴) تجربه (روش‌های علم تجربی)

۳- علم تجربی چیست؟ علم تجربی با کمک مشاهده و روش‌های مختلف به بررسی رابطهٔ بین پدیده‌های طبیعی می‌پردازد.

۴- مفاهیم علوم تجربی

۱) مسئله: پژوهش‌ها با طرح مسئله شروع می‌شود.
۲) فرضیه: پاسخ‌های اولیه و تا حد ممکن سنجیده‌ای که با توجه به دانش، تجربه‌های قبلی و با استفاده از قوهٔ تخیل پژوهشگر داده می‌شود.
۳) نظریه: مجموعه‌ای منسجم از اصول و قوانین علمی دربارهٔ یک موضوع است.
- برای اینکه یک فرضیه را به‌عنوان اصل درنظر بگیریم، باید آن را با مشاهدات تجربی بیازماییم و نتیجه را با یافته‌های مقبول در علم تجربی، مطابقت دهیم؛ در غیر این صورت پاسخ، پذیرفته نمی‌شود.
- معتبر بودن و پذیرفته شدن پاسخ، درست بودن آن را تأیید نمی‌کند.
- پاسخ پذیرفته شده کنونی، ممکن است به دلیل آگاهی از نادرستی آزمایشات قبلی و به دلیل تغییر در پیش‌فرض‌های دانشمندان، نادرست تلقی شود.

۵- اهداف علم روان‌شناسی

۱) توصیف: بیان روشن و تا حد ممکن دقیق از چیستی مفهوم و موضوعی که قصد مطالعه آن را داریم.
- چگونگی توصیف از یک موضوع، در مواجهه با آن موضوع تأثیر دارد.
- دانشمندان سعی می‌کنند تا در این زمینه دقیق و بی‌طرف باشند. آنها نباید تحت تأثیر پیش‌فرض‌ها و نظریات پذیرفته شده در علم، ارزش‌ها و جهت‌گیری‌های موجود قرار بگیرند.
۲) تبیین: به بیان چرایی اتفاق افتادن یک پدیده می‌پردازد.
- برای یک موضوع یا پدیده، ممکن است تبیین‌های متفاوت و درعین حال صحیحی وجود داشته باشد.
۳) پیش‌بینی و کنترل: پس از برگزیدن یک توصیف و تبیین خاص از یک پدیده، تا حدّ زیادی می‌توان به پیش‌بینی و کنترل آن پدیده، دست یافت که در علم روان‌شناسی نسبت به سایر علوم دشوارتر است. زیرا در علم روان‌شناسی پیچیدگی و دشواری توصیف و تبیین موضوعات مختلف این علم زیاد است.

@KonkurVIPBook

۶- **تعریف روش علمی:** یکی از روش‌های کسب آگاهی و معرفت است که مشاهده و تجربه، رکن اساسی آن است. روش‌های ارائه شده در علم تجربی، تنها در حیطهٔ امور مشاهده‌پذیر، قابل اجرا و معتبر هستند و نمی‌توان از آنها در حیطهٔ امور غیرقابل مشاهده با حواس پنج‌گانه استفاده کرد. اگرچه موضوعی را که قابل مشاهده نیست، نمی‌توان با روش تجربی بررسی کرد و دربارهٔ آن گزاره‌ای تجربی (علمی) صادر کرد، اما گاه می‌توان با استناد به منابع و روش‌های دیگر کسب آگاهی و معرفت، گزاره‌های صحیح و معتبری را درباره آن موضوع بیان نمود.

کاربردی‌ترین تعریف روش علمی: فرایند جست‌وجوی با قاعده و نظام‌دار برای مشخص کردن یک موقعیت نامعین که شامل: ۱) فرایند: جریان رسیدن به هدف، ۲) نظام‌مندی: تبعیت از مراحل منظم و قاعده‌مند، ۳) موقعیت نامعین: روشن سازی یک موقعیت نامشخص.

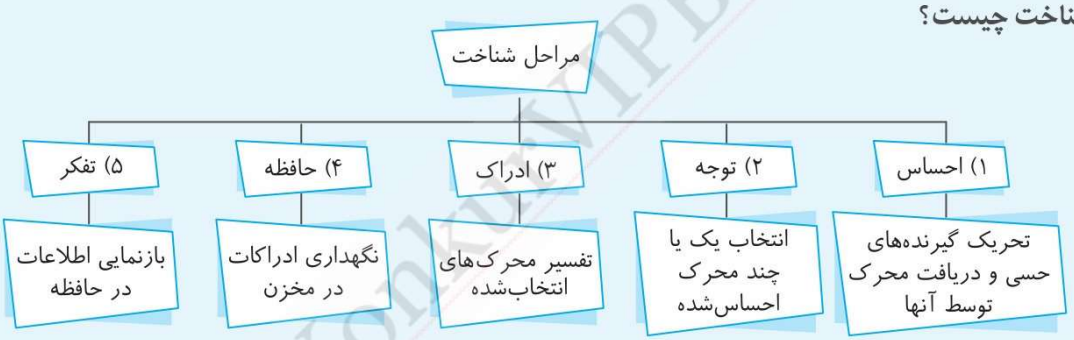
۷- **ویژگی‌های روش علمی**

۱) متغیر: هرچیزی است که تغییر می‌کند.
۲) تعریف عملیاتی: در روش علمی و برای انجام یک آزمایش صحیح و همچنین سهولت در اندازه‌گیری‌ها، باید متغیرهای موردنظر، به شکل دقیق، شفاف و قابل اندازه‌گیری، تعریف شوند. به تعریفی از متغیر که این ویژگی‌ها را داشته باشد؛ تعریف عملیاتی می‌گویند.
۳) تکرارپذیری: یافته‌های به‌دست آمده از روش علمی، شخصی نیست، بلکه هر دانشمند با رعایت ضوابط علمی، می‌تواند یافته‌های دیگران را تکرار کند.

۸- **تعاریف روان‌شناسی**

۱) علل تعاریف مختلف: گذر زمان- تغییر در مبانی و پیش‌فرض‌های علم- تغییر در نیازهای فرهنگی، اجتماعی و زیستی- افزایش اطلاعات در هر علم
۲) جامع‌ترین تعریف: علم مطالعه رفتار و فرایندهای ذهنی (شناخت) است.
۳) رفتار: به هر نوع فعالیت مورد مشاهده جاندار، رفتار می‌گویند.
۴) فرایندهای ذهنی: اموری هستند که به شکل مستقیم قابل مشاهده نیستند؛ به همین دلیل، به واسطهٔ آثار و کارکردهای قابل مشاهده، مورد مطالعهٔ تجربی قرار می‌گیرند.

۹- **شناخت چیست؟**

۱۰- **روش‌های جمع‌آوری اطلاعات در روان‌شناسی**

۱) مشاهده: یکی از روش‌های اصلی جمع‌آوری اطلاعات و توصیف موضوعات مختلف است و باید همراه با ثبت دقیق رفتار و به دور از پیش‌داوری شخصی باشد.
۲) پرسش‌نامه: در مواردی که با کمک مشاهدهٔ مستقیم نمی‌توان اطلاعات به دست آورد، مورد استفاده قرار می‌گیرد. پرسش‌نامه باید دقیق و معتبر باشد.
۳) مصاحبه: هدفمند و سازمان‌یافته (برخلاف گفت‌وگوی عادی) است و پاسخ سؤال قبلی، پرسش بعدی را ایجاد می‌کند.
۴) آزمون‌ها: ابزاری برای کمی کردن ویژگی‌های روان‌شناختی هستند و دارای دو ویژگی است: الف) باید دقیقاً چیزی را اندازه‌گیری کند که برای آن ساخته شده است. ب) در دفعات متعدد اجرا باید نمرهٔ یکسانی به ما بدهند.

۱۱- **گرایش‌های روان‌شناسی:** تربیتی، شناختی، سلامت، اجتماعی، صنعتی و سازمانی، رشد و خانواده، ورزشی، بالینی، کودکان استثنایی و ... .

۱۲- **دورهٔ تحصیل در روان‌شناسی:** ۱) کارشناسی (۴ سال)، ۲) کارشناسی ارشد (۳ سال)، ۳) دکتری (۴ سال)
روان‌پزشک: بعد از دورهٔ عمومی پزشکی، به مدت ۳ سال در زمینهٔ تشخیص و درمان اختلالات روانی تحصیل کرده و به دارو درمانی می‌پردازد.

سؤال متن ۱۰

- **چرا هنگام مطالعه، حواسمان مدام پرت می‌شود؟** زیرا محرک‌های محیطی توجه ما را به خودشان جلب می‌کنند.
- **چرا مطالعه با فاصله زمانی، بهتر از مطالعه بدون فاصله زمانی است؟** در مطالعه با فاصله زمانی مطالب در زمان محدود روی هم انباشته نمی‌شوند و مغز می‌تواند آنها را ذخیره کند.

• ✪ **عوامل مؤثر بر فراموشی چیست؟** عوامل محیطی، گذشت زمان، تداخل مطالعه، یادگیری ضعیف، اضطراب زیاد، نداشتن علاقه
• **چرا یک فرد وقتی که در جمع قرار می‌گیرد متفاوت از سایر موقعیت‌ها عمل می‌کند؟** انسان موجودی اجتماعی است و به نظرات و دیدگاه دیگران در مورد خودش اهمیت می‌دهد، به همین دلیل سعی می‌کند در بین دیگران رفتار سنجیده‌تری داشته باشد.
• **افرادی که مکرّر و بدون دلیل موجه تن به جراحی زیبایی می‌دهند، در زیبایی بدنشان نقص دارند یا تصور نادرستی از زیبایی دارند؟** این افراد تصور نادرستی از زیبایی دارند. در واقع این افراد به اختلالات شناختی و عاطفی مبتلا بوده و از اعتماد به‌نفس پایینی برخوردار هستند. (سندرم خودزشت‌پنداری)
• **تماشای برنامه‌های خشونت‌آمیز رسانه‌ها چه تأثیری بر پرخاشگری کودکان دارد؟** موجب افزایش رفتار پرخاشگری در کودکان می‌شود. کودکان به تقلید این رفتارها می‌پردازند و به تدریج رفتار خشن را به‌عنوان حل‌مسئله به‌کار می‌گیرند.

فعالیت ۱-۱ ۱۰

دربارهٔ علم روان‌شناسی ... . ۱- چه عواملی باعث ایجاد استرس می‌شود؟ **۲-** چرا درک ما از یک مسئله با درک دیگران از آن مسئله متفاوت است؟ **۳-** چگونه افراد دچار تنش در زندگی می‌شوند؟

فعالیت ۱-۲ ۱۱

فرض کنید در ... . علاوه بر اینکه درصد زیادی از موفقیت این افراد به دانش تخصصی آنها مربوط است، میزان علاقه، خلاقیت، تجربه، ویژگی‌های شخصیتی، قدرت اراده و تلاش آنان هم در انتخاب حرفه و پیشبرد آن مؤثر بوده است.

فعالیت ۱-۳ ۱۳

۱- به نظر شما ... . پژوهشگر در بیان مسئله هدف خویش را طرح و بر اساس آن، فرضیه‌ها را تعیین می کند. فرضیه‌های تأییدشده منجر به تشکیل قوانین و در نهایت تولید نظریه می‌شود. مسئله ← فرضیه ← اصول یا قوانین ← نظریه
۲- چند نمونه از ... :
- اگر تمرکز و تلاش خود را روی هدفی قرار دهید، حتماً به آن خواهید رسید.
- موفقیت با تلاش کردن است که به دست می‌آید نه در نتیجهٔ شانس.
- ریشهٔ برخی از ترس‌های افراد، در کودکی آنهاست.

فعالیت ۱-۴ ۱۶

۱- در گروه‌های دو ... ؟
حافظه یعنی قدرت یادآوری و بازشناسی خاطرات گذشته.
تکرار به موقع خاطرات موجب تحکیم حافظه می‌شود.
جملهٔ اول توصیف است و جملهٔ دوم تبیین؛ زیرا در جملهٔ اول رابطهٔ علت و معلولی (تبیین) برقرار نمی‌شود، ولی در جملهٔ دوم بین متغیرها رابطهٔ علت و معلولی وجود دارد و تکرار علت تقویت حافظه است.
۲- به مثال‌های زیر ... ؟
گرما باعث انبساط فلز می‌شود.
امید به آینده، انگیزه پیشرفت را افزایش می‌دهد.
در جملهٔ اول می‌توان رابطهٔ علت و معلولی (تبیین) را بین گرمای هوا و انبساط فلزات برقرار کرد. این جمله به دلیل اینکه در حوزهٔ علم تجربی قرار دارد، تبیینش آسان‌تر است.

سؤال ۱۶

چرا پیش‌بینی و ... ؟ زیرا در پدیده‌های روان‌شناختی با انسان سروکار داریم اما در مفاهیم فیزیکی با مواد در ارتباط هستیم.

سؤال ۱۷

مریم در یکی ... ؟ او به روش‌های علمی و مطالعهٔ منابع علمی در زمینهٔ کیهان‌شناسی استناد کرده است.

فعالیت ۱-۵ ۱۸

سعی کنید، با ... .
مثال: مهم‌ترین علت افزایش دمای کره زمین چیست؟ (مسئله)
گازهای گلخانه‌ای باعث افزایش دمای کره زمین شده است. (فرضیه)
(مسئله) مؤثرترین روش درمان دیابت کدام است؟ **(فرضیه)** رژیم‌درمانی MNT موجب بهبود بیماری دیابت می‌شود.

سؤال ۱۹

به نظر شما ...؟ تعریف عملیاتی مفاهیم انتزاعی مانند تصمیم‌گیری، استدلال و قضاوت دشوارتر است، زیرا به راحتی قابل آزمودن و اندازه‌گیری کمی نیست.

@KonkurVIPBook

فعالیت ۱-۶ ۲۱

به مثال‌های زیر ... :
حسین با دیدن دوستش به سمت او می‌رود. رفتار
فاطمه، با نگاه به آینده، به رشته تحصیلی دانشگاهی‌اش می‌اندیشد. شناخت
کودکان حرکت مادران را با چشم ردیابی می‌کنند. رفتار
تصاویر زیبای معابر شهری، احساس خوشایندی به شهروندان می‌دهد. شناخت

سؤال ۲۲

با توجه به ... ؟ تفکر به فرایندهای توجه، ادراک و حافظه نیاز دارد. فردی که حافظهٔ قوی دارد، لزوماً متفکر نیست اما می‌تواند با داشتن حافظهٔ قوی و اطلاعات مناسب متفکرانه زندگی کند.

فعالیت ۱-۷ ۲۳

موقعیت زیر را ... .
سارا ۵ ساله و سپیده ۱۷ ساله با هم خواهرند و به همراه مادرشان برای خرید لباس به فروشگاه رفته‌اند. سارا با دیدن لباسی قرمز، بر خرید آن اصرار دارد. برخلاف سارا، سپیده لباس را از نظر نرمی، کیفیت، دوام و قیمت بررسی می‌کند و سپس تصمیم به خرید می‌گیرد.
کدام تصمیم‌گیری کارآمدتر است؟ چرا؟ سارا تنها به ویژگی حسی و رنگ لباس تأکید دارد (پردازش ادراکی)، اما سپیده چون به ویژگی‌های کیفی لباس پرداخته (پردازش مفهومی) و با توجه به نکات بیشتر، شناخت بهتری کسب کرده، به تصمیم کارآمدتری می‌رسد.

فعالیت ۱-۸ ۲۷

با استفاده از ... ؟ تعداد زیادی از محققان در حوزهٔ روان‌شناسی فعالیت می‌کنند، نظیر روان‌شناسان انجمن‌های مختلف بالینی و پژوهشی. برای آشنایی بیشتر به سایت سازمان نظام روان‌شناسی و مشاورهٔ کشور مراجعه کنید. www.pcoiran.ir

فعالیت ۱-۹ ۲۷

با کمک یک ... . در استادیوم‌های ورزشی رفتارهایی مانند خشونت کلامی و فیزیکی، پرتاب اشیا به افراد، آسیب‌رسانی به وسایل و امکانات باشگاه‌ها و استادیوم‌ها، نزاع و درگیری و حتی نزاع با سلاح‌هایی مثل چاقو و اسلحه بین هواداران تیم‌ها رخ می‌دهد. گاه این‌گونه رفتارها بین طرفداران وفادار تیم‌های باشگاهی حتی غیرازروز مسابقه و در مکان‌هایی غیرمرتبط از باشگاه، مثل ایستگاه‌های اتوبوس و مترو نیز دیده می‌شود. برقراری و تحکیم اصولی مانند رعایت احترام، ادب، آرامش و امنیت بین تماشاچیان مسابقات ورزشی ضروری است.

فعالیت ۱-۱۰ ۲۸

با استفاده از ... . آزمون ciss در تعیین انواع سبک‌های مقابله‌ای شامل اجتنابی، هیجانی و حل مسئله هنگام برخورد با استرس در پژوهش‌های زیادی مورد استفاده قرار گرفته است.
برای مطالعهٔ بیشتر به کتاب آزمون‌های روان‌شناختی دکتر حمزه گنجی مراجعه کنید.

نکته
اطلاعات در مورد اینکه ساختار مغز ما در جذب مفاهیم جدید و آگاهی چگونه عمل می‌نماید، می‌تواند ما را در استفاده از استراتژی‌های بهتر برای یادگیری مؤثرتر یاری کند.

فعالیت ۱-۱۱ ۳۰

همهٔ اعضای بدن ... . ازآنجایی که آسیب یا مشکلات جسمی قابل مشاهدهٔ مستقیم است افراد زودتر جهت بررسی و درمان آنها اقدام می‌کنند. مهم‌ترین عامل ضربه به سر در ایران، تصادفات رانندگی است. سالانه بیش از ۷۰۰ هزار نفر در تصادفات رانندگی مجروح شده که بسیاری از آنها دچار ضربه به سر می‌شوند. سالانه چندین هزار نفر در تصادفات جاده‌ای کشته می‌شوند که بار اقتصادی بزرگی به سیستم بهداشت ملی تحمیل می‌نمایند. تعداد تصادفات جاده‌ای در ایران تقریباً ۲۰ برابر متوسط جهانی است و هر ۱۹ دقیقه، یک نفر در تصادفات جاده‌ای می‌میرد.

فعالیت ۱-۱۲ ۳۱

به گروه‌های چند ... . پاسخ پیشنهادی: روان‌شناسی بالینی. در این رشته و گرایش دانشجویان با موارد زیر سر و کار دارند: روان‌شناسی پزشکی و نوروپسیکولوژی، آسیب‌شناسی پیشرفته، نظریه‌های شخصیت، کلیاتی دربارهٔ درمان‌های فیزیکی و دارویی در بیماری‌های عصبی و روانی، نظریه‌های روان‌درمانی، خانواده‌درمانی، رفتار درمانی، گروه‌درمانی و ... .

جمع‌بندی درس ۳۲

دانش‌آموز عزیز! با توجه به آنچه در این درس فرا گرفتید مهم‌ترین پیام درس را به شکلی خلاقانه با استفاده از کلمات (درخت، بلبل، عینک، رایانه) در سه یا چهار عبارت نوشته و در کلاس بخوانید. پاسخ پیشنهادی:
عبارت خلاقانه من: روان‌شناسی علمی تجربی است که با استفاده از انواع پردازش به درک گیاهان (درخت)، حیوانات (بلبل) و اشیا (عینک و رایانه) می‌پردازد.

وارد باغی شدم؛ در آنجا درختان انبوهی به چشم می‌خورد. بر روی شاخهٔ درختان بلبلان بسیاری در حال آواز خواندن بودند. با خود اندیشیدم چرا بلبلان روی درختان آواز می‌خوانند؟ آیا درختان باعث خوشحالی و آوازخوانی بلبلان شده‌اند یا نه؟ عوامل دیگری هم دخیل هستند؟ چون از آن منظره خوشم آمد، از آن عکس گرفتم. سعی کردم آن عکس را وارد محیط رایانه و ویرایش کنم. هرازگاهی که برای ویرایش دقیق نرم‌افزار را زوم می‌کردم نکات جزئی را خیلی واضح نمی‌دیدم به‌خاطر اینکه چشم من ضعیف است، سعی کردم از یک عینک برای بهتر دیدن جزئیات استفاده کنم.

ارزشیابی مستمر

الف) جاهای خالی را با کلمات یا عبارات مناسب کامل کنید. (۱/۲۵ نمره)

۱ پژوهش‌های دانشمندان با ..... شروع می‌شود.

۲ مجموعه‌ای منسجم از اصول و قوانین علمی دربارهٔ یک موضوع ..... را تشکیل می‌دهند.

۳ پس از برگزیدن یک توصیف و تبیین خاص از یک پدیده، تا حدّ زیادی می‌توان به ..... و ..... آن پدیده، دست یافت.

۴ امروزه از فرایندهای ذهنی با واژهٔ ..... تعبیر می‌شود.

ب) وصل کنید. (۱/۵)

۵ هریک از گزینه‌های سمت راست را به گزینهٔ مربوط در سمت چپ وصل کنید.

• چیستی	• پیش‌بینی و کنترل
• چرایی	• توصیف
• هدف غایی	• تبیین

۶ هریک از تعاریف را به واژهٔ مرتبط وصل نمایید.

• فرایند	• یک موقعیت مبهم که دانشمندان با روش‌های مختلف از آن ابهام‌زدایی و روشن‌سازی می‌کنند.
• نظام	• جریان رسیدن به هدف
• موقعیت نامعین	• تابع قوانین خاص بودن

ج) به سؤال‌های زیر پاسخ دهید.

۷ مهم‌ترین ویژگی روش مشاهده چیست؟ (۰/۲۵)

۸ مفهوم «هوش» را تعریف کنید. (۰/۵)

۹ ✪ منظور از علم در روان‌شناسی چیست؟ (۰/۵)

۱۰ رابطهٔ بین فرضیه و سؤال را بیان کنید. (۰/۵) (تهران ـ مدرسهٔ فرهنگ ۴ ـ دی ۹۶)

۱۱ سلسله مراتب بیان علمی کدام‌اند؟ (۱) (اردبیل ـ نمونه‌دولتی الزهرا (س) ـ دی ۹۷)

۱۲ متغیر را با مثال تعریف کنید. (۰/۵)

۱۳ ✪ منظور از «تعریف عملیاتی» چیست؟ (۰/۵)

۱۴ منظور از فرایند ذهنی چیست؟ (۱)

۱۵ جامع‌ترین تعریف روان‌شناسی چیست؟ (۰/۵)

۱ طرح مسئله (۰/۲۵) ۲ نظریه (۰/۲۵) ۳ پیش‌بینی (۰/۲۵) ـ کنترل (۰/۲۵) ۴ شناخت (۰/۲۵) ۵ چیستی: توصیف (۰/۲۵)؛ چرایی: تبیین (۰/۲۵)؛ هدف غایی: پیش‌بینی و کنترل (۰/۲۵) ۶ فرایند: جریان رسیدن به هدف؛ (۰/۲۵) نظام: تابع قوانین خاص بودن؛ (۰/۲۵) موقعیت نامعین: یک موقعیت مبهم که دانشمندان با روش‌های مختلف از آن ابهام‌زدایی و روشن‌سازی می‌کنند. (۰/۲۵) ۷ ثبت دقیق مشاهدات و به دور از پیش‌داوری (۰/۲۵) ۸ هوش عبارت است از قدرت سازگاری با محیط و به عبارت دقیق‌تر منظور از هوش عددی است که با اجرای «آزمون سازگاری» به‌دست می‌آید. (۰/۵) ۹ منظور علم تجربی (۰/۲۵) است که از روش‌ها و ابزارهای دقیق و قابل اندازه‌گیری برای بررسی موضوع مورد مطالعه استفاده می‌کنند. (۰/۲۵) ۱۰ رابطهٔ بین مسئله و فرضیه یک رابطهٔ دوسویه است. (۰/۲۵) از یک سو فرضیه در پاسخ به سؤال طرح می‌شود و از سویی دیگر بررسی نتایج آن ممکن است پرسش‌هایی را به دنبال داشته باشد. (۰/۲۵) ۱۱ مسئله (۰/۲۵)، فرضیه (۰/۲۵)، اصول یا قوانین (۰/۲۵)، نظریه (۰/۲۵) ۱۲ متغیر در روان‌شناسی به معنای چیزی است که تغییر می‌کند. (۰/۲۵) مانند: نمرهٔ یک درس (۰/۲۵) ۱۳ تعریف عینی و دقیق هر متغیر (۰/۲۵) به‌طوری که تمام افراد با مطالعهٔ این تعریف به برداشت یکسانی برسند، تعریف عملیاتی نام دارد. (۰/۲۵) ۱۴ از اموری است که به شکل مستقیم قابل مشاهده نیستند (۰/۵) به همین دلیل به واسطهٔ آثار و کارکردهای قابل مشاهدهٔ آنها، مورد مطالعهٔ تجربی قرار می‌گیرند. (۰/۵) ۱۵ روان‌شناسی عبارت است از علم مطالعهٔ رفتار (۰/۲۵) و فرایندهای ذهنی (شناخت) (۰/۲۵)

@KonkurVIPBook